บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (survey research) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการอ่าน ความต้องการเนื้อหา รูปแบบ และการนำไปใช้ประโยชน์จากนิตยสารแนวสุขภาพ ของพนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างแยกได้ดังนี้

1. ประชากร ได้แก่ พนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทยที่ปฏิบัติงานสำนักงานใหญ่หลักสี่ ซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 3,749 คน (ที่มา : ข้อมูล ณ วันที่ 28 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545 รวบรวมโดยกองอัตรากำลัง) (ภาคผนวก ข หน้า 103-104)

2. กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เป็นพนักงานของการสื่อสารแห่งประเทศไทย จากจำนวนประชากรทั้งสิ้น 3,749 คน โดยกำหนดจากตารางประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี และมอร์แมน (Krejcie and Morgan) (พวงรัตน์ ทวีรัตน์, 2540, หน้า 303) ได้กลุ่มตัวอย่าง 370 คน จากนั้นใช้การสุ่มแบบแบ่งชั้น เนื่องจากพนักงานแบ่งออกเป็น 47 กอง รวมผู้บริหาร สำนักผู้ว่าการ จะได้กลุ่มตัวอย่างในแต่ละกองไม่เท่ากัน ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรของแต่ละกอง จากนั้นคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่จะแจกแบบสอบถาม โดยการสุ่มเป็นระบบ (systematic random sampling)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้ารวบรวมและสร้างขึ้น โดยการดำเนินการดังนี้

1. ศึกษาและรวบรวมแนวคิดจากเอกสาร วารสาร หนังสือ และงานวิจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับ พฤติกรรมการอ่าน เนื้อหาของนิตยสารแนวสุขภาพ รูปแบบของนิตยสาร และการนำความรู้ในนิตยสารแนวสุขภาพไปใช้ประโยชน์ เพื่อใช้สร้างแบบสอบถาม โดยการแบ่งเนื้อหาของนิตยสารแนวสุขภาพนั้น ผู้วิจัยได้ยึดหลักเกณฑ์การแบ่งเนื้อหาตามวิชาสุขศึกษา (สุชาติ โสมประยูร และ เอมอัชฌา วัฒนาบูรานนท์, 2542, หน้า 32-35) เพราะสุขศึกษา คือการศึกษาในเรื่องของสุขภาพ

2. สร้างแบบสอบถามให้มีเนื้อหาครอบคลุมตรงตามวัตถุประสงค์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา หน่วยงานที่สังกัด ประวัติการเจ็บป่วย มีทั้งหมด 6 คำถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามพฤติกรรมการอ่านนิตยสารแนวสุขภาพมีทั้งหมด 6 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความต้องการเนื้อหา ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประเมินค่า (rating scale)ของลิเคิร์ต (Likert scale) โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความต้องการจำนวน 13 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามความต้องการรูปแบบ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประเมินค่า โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความต้องการจำนวน 9 ข้อ

ตอนที่ 5 แบบสอบถามการนำไปใช้ประโยชน์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประเมินค่า โดยมีข้อคำถามเกี่ยวกับระดับความต้องการจำนวน 19 ข้อ

ตอนที่ 6 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของผู้อ่านที่มีนิตยสารแนวสุขภาพ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นคำถามปลายเปิด จำนวน 1 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอประธานกรรมการและกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

4. นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้องของเนื้อหา (IC) โดยใช้เกณฑ์ .50 ขึ้นไปเพื่อคัดเลือกข้อคำถาม (ภาคผนวก ค หน้า 106-107)

ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา จำนวน 3 ท่าน คือ

รศ. ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงษ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายวางแผนและพัฒนา สำนักหอสมุดกลาง และสังกัดภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

ผศ.ดร. สุวรรณา จันทร์ประเสริฐ รองคณบดีฝ่ายบริหาร คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

ดร. ยุวดี รอดจากภัย หัวหน้าภาควิชาสุขศึกษา คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขปรับปรุงเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับพนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทย ที่ปฏิบัติงานที่ศูนย์นนทบุรีและไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริง แล้วนำค่าที่ได้หาความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (alpha coefficient) ของครอนบาค (Cronbach, 1990, pp. 202-204)

ผลการทดสอบการคำนวณหาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือจากแบบสอบถามแบ่งได้เป็นดังนี้

ตอนที่ 1 คำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน = .85

ตอนที่ 2. คำถามเกี่ยวกับความต้องการเนื้อหา = .72

ตอนที่ 3. คำถามเกี่ยวกับความต้องการรูปแบบ = .93

ตอนที่ 4. คำถามเกี่ยวกับการนำไปใช้ประโยชน์ = .88

เมื่อหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยรวม ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ .84 ซึ่งแสดงว่าแบบสอบถามชุดนี้มีความเชื่อมั่น

6. นำแบบสอบถามที่ทดลองใช้แล้วปรับปรุงแก้ไขเพื่อความสมบูรณ์ จากนั้นจึงนำแบบสอบถาม ไปใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยดำเนินการตามลำดับดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตเก็บข้อมูลซึ่งออกโดยบัณฑิตวิทยาลัย และหนังสือการให้ความร่วมมือในการให้จำนวนประชากรซึ่งออกโดย กองอัตรากำลัง การสื่อสารแห่งประเทศไทย เข้าติดต่อกับผู้อำนวยการแต่ละกอง เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์และขอความร่วมมือในการทำวิจัย

2. เมื่อได้รับอนุมัติแล้ว ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามผ่านทางธุรการของแต่ละกอง โดยกำหนดการรับแบบสอบถามคืนภายใน 2 สัปดาห์

3. ผู้วิจัยแจกแบบสอบถามทั้งหมด 420 ชุด ได้รับกลับคืนมา 380 ชุด คัดเลือกแบบสอบถามที่สมบูรณ์ โดยการสุ่มอย่างง่ายออก 10 ชุด เพื่อให้ได้แบบสอบถามที่ใช้ในการในการวิจัยทั้งสิ้น 370 ชุด

4. ระยะเวลาดำเนินการทั้งสิ้น 2 เดือน ตั้งแต่วันที่ 30 เมษายน - 30 มิถุนายน 2546

การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลที่รวบรวมได้ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยมีขั้นตอนการใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. นำข้อมูลแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับพฤติกรรมการอ่าน และตอนที่ 6 ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ แล้วหาค่าร้อยละ โดยนำเสนอในรูปของตารางประกอบความเรียง

2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับความต้องการเนื้อหา แบบสอบถามตอนที่ 4 เกี่ยวกับความต้องการรูปแบบ และตอนที่ 6 การนำความรู้จากนิตยสารแนวสุขภาพไปใช้วิเคราะห์ด้วยค่าเฉลี่ย ($\overline{X}$) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (*S.D.*) ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

ความต้องการและการนำไปใช้ในระดับมากที่สุด	มีค่าเท่ากับ 5 คะแนน
ความต้องการและการนำไปใช้ในระดับมาก	มีค่าเท่ากับ 4 คะแนน
ความต้องการและการนำไปใช้ในระดับปานกลาง	มีค่าเท่ากับ 3 คะแนน
ความต้องการและการนำไปใช้ในระดับน้อย	มีค่าเท่ากับ 2 คะแนน
ความต้องการและการนำไปใช้ในระดับน้อยที่สุด	มีค่าเท่ากับ 1 คะแนน

โดยพิจารณาจากค่าเฉลี่ยน้ำหนักคะแนนในแต่ละระดับจากเกณฑ์การแปลความหมายค่าคะแนน (รวีวรรณ ชินะตระกูล, 2542, หน้า 232) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.50-5.00 หมายถึง มีความต้องการและการนำไปใช้ในระดับมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย 3.50-4.49 หมายถึง มีความต้องการและการนำไปใช้ในระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.50-3.49 หมายถึง มีความต้องการและการนำไปใช้ในระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.50-2.49 หมายถึง มีความต้องการและการนำไปใช้ในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00-1.49 หมายถึง มีความต้องการและการนำไปใช้ในระดับน้อยที่สุด

3. การเปรียบเทียบกลุ่มตัวอย่าง

3.1 การเปรียบเทียบความต้องการเนื้อหา ความต้องการรูปแบบและการนำความรู้จากนิตยสารไปใช้ ของพนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทยตาม เพศ หน่วยงานที่สังกัด และประวัติการเจ็บป่วย โดยการใช้การทดสอบค่าที (t-test) แบบทางเดียว (one tailed test)

3.2 การเปรียบเทียบความต้องการเนื้อหา ความต้องการรูปแบบ และการนำความรู้จากนิตยสารไปใช้ ของพนักงานการสื่อสารแห่งประเทศไทย ตาม อายุ และ ระดับการศึกษา โดยใช้วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว (one-way ANOVA) หากพบว่ามีนัยสำคัญจะทำการทดสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD